

צועדים לוועידת האקלים בשארם א-שייח

פעילות הכנה לבתי ספר על יסודיים לקראת ועידת COP27

ההיסטוריה של ועידות האקלים:

הוכחות ההוכחות המדעיות לשינויי האקלים הלכו והצטברו עוד במחצית השנייה של המאה ה-20. אולם רק בשנת 1992 התאספו (רוב) מדינות העולם לוועידה ראשונה מסוגה שדנה באיומים הסביבתיים הגלובליים - במטרה להגיע לפתרונות.

הוועידה התקיימה בריו-דה-ז'ניירו בברזיל וכונתה "פסגת **כדור הארץ**". התוצר של הוועידה הזו היה אמנה בין"ל (אמנת המסגרת של האו"ם לשינויי אקלים UNFCCC) עליה חתמו נציגי המדינות. זו היתה הפעם הראשונה שבה מדינות העולם מכירות בבעיית שינויי האקלים ומסכימות שיש לנקוט פעולות עולמיות לפתרונה. אלא שאמנה זו היתה המלצה בלבד ולא יצרה מנגנונים מחייבים ליישום.

החל משנת 1992 ממשיכות להתקיים וועידות בין"ל בנושא שינויי האקלים, פעם בשנה. כל פעם במדינה אחרת. ועידות אלה נקראות "ועידת האומות המאוחדות לשינויי אקלים" (COP – Conference Of the Parties). בשנת 1997 נחתם **פרוטוקול קיוטו** (הוועידה התקיימה בקיוטו יפן) שהגדיר יעדי הפחתה של פליטת גזי חממה במדינות המפותחות. פרוטוקול זה היה צעד חשוב, אבל עדיין לא היה מחייב, לא קבע מנגנוני אכיפה ובקרה ואושר למעשה רק ב-2005.

בשנת 2015 התרחש עוד צעד משמעותי במסגרת הוועידה שהתקיימה בפריז באותה שנה (COP21). בוועידה זו נחתם **הסכם פריז** שקבע יעדים ברורים ומשמעותיים להפחתת פליטות, ובפעם הראשונה הצטרפו אליו כל מדינות העולם!

למרות הצעד המשמח של הסכם פריז, ההחלטות שלו נשארו לא מחייבות והן בגדר המלצה כך שישומן על ידי

מערך שיעור זה עוסק בתקופה קרובה מאוד שתהיה מטבע הדברים דינמית. הרשת הירוקה תשתדל לעדכן את המסמך להורדה בדברים חדשים אם יהיו כאלה, לכן מומלץ לבדוק מדי פעם את המסמך המקוון לגבי עדכונים.

- יש לוודא מראש מסך, רמקולים וחיבור אינטרנט תקין לצורך הסרטונים שבמצגת!

- יש להפעיל את הכתוביות בסרטונים באמצעות לחיצה על:

א. רקע למורה:

משבר שינויי האקלים הוא בעיה גלובלית אשר משפיעה על כל בני האדם ומערכות הטבע בעולם כולו. הגורמים לבעיה פזורים על פני הגלובוס כולו, בעיקר במדינות המפותחות. הנה מספר דוגמאות לפיזור הזה:

- הפשרת הקרחונים בקטבים של כדור הארץ תגרום לעליית מפלס פני הים גם כאן בישראל.
- צריכת בשר כאן בישראל היא חלק מהסיבות לכריתת היערות המאסיבית באמזונס שמעבר לאוקיינוס.
- עליית הטמפרטורה העולמית וגלי החום הקשים שמהם סובלים באירופה וגם כאן בישראל נגרמים מפליטת גזי חממה במדינות גדולות ומרוחקות כמו ארה"ב, רוסיה או סין.

לכן - לא ניתן לפתור את בעיית שינויי האקלים ללא התאגדות כוללת של כלל מדינות העולם.

שיתוף פעולה בינלאומי לגיבוש מדיניות ויישומה הוא כורח המציאות!

אז איך עושים זאת? צריך להתכנס כולם ביחד ולהתחיל לדבר ולעשות!

המדינות הוא וולונטרי. במבחן התוצאה רואים כי בשנים שעברו מאז החתימה על ההסכם, מרבית המדינות לא עומדות ביעדים עליהם חתמו.

הוועידה הקרובה - ועידת שארם

בתחילת חודש נובמבר (6-18/11/2022) תתכנס בשארם א-שייח' שבמצרים, ממש כאן "בשכונה שלנו", ועידת האקלים הבינלאומית הבאה (COP27).

כמה דברים שכדאי לדעת על הוועידה:

• מי משתתף בוועידה?

משלחות רשמיות מטעם הממשלות השונות וכן משלחות אזרחיות מכל העולם של ארגונים וגופים הפועלים לצמצום משבר שינויי האקלים. כולל ארגוני חינוך.

• מה יקרה בוועידה?

דיונים רשמיים של נציגי המדינות לקידום ההחלטות והמדיניות, וכן הצגת מגוון הפעולות הרחב של ארגוני החברה האזרחית.

• כמה ישתתפו בוועידה?

לפני שנה לוועידת גלזו הגיעו 37,000 משתתפים רשמיים ועוד כמאה אלף מהחברה האזרחית (כולל לוביסטים של חברות דלקים, כמובן). הצפי הוא שלוועידת שארם יגיעו לא פחות משתתפים, ואולי אף יותר.

• באילו נושאים תעסוק הוועידה?

מימון, מדעים, נוער והדורות הבאים, דקרבונציה, חקלאות והיערכות למשבר האקלים, מגדר ומים, חברה אזרחית ואנרגיה, מגוון ביולוגי, פתרונות אקלים.

גם הרשת הירוקה שולחת נציגות ל-COP27 ואנחנו נדווח משם על מה שרלבנטי לנו. כלומר חינוך אקלימי והדורות הבאים. עקבו אחר הדיווחים שלנו בפייסבוק ובאינסטגרם!

בשל חשיבותן ההולכת וגדלה של ועידות האקלים הבינלאומיות, ובשל הקרבה של הוועידה השנה לישראל, חשוב מאוד לשתף את התלמידים במתרחש ולחבר אותם לנושא. מטרתו של מערך זה היא לייצר את החיבור של התלמידים לנושא שינויי האקלים, ולתפקידנו כאזרחים להשפיע וליצור שינוי לטובה.

ב. פתיחה 5 דקות

בשבועות שלפנינו יש מקבץ של אירועים חשובים.

שאלה לדין קצרצר: האם וכיצד לדעתכם האירועים קשורים זה לזה?

1. 28.10 מצעד האקלים - צעידה משותפת של אלפי אזרחיות ואזרחים בקריאה למקבלי ההחלטות לפעול בנושא משבר האקלים.
2. 1.11 בחירות כלליות לכנסת
3. 6.11 פתיחת COP27, הוועידה הבינלאומית של נציגים ממדינות העולם בנוגע למשבר האקלים. השנה היא מתקיימת בשארם א-שייח' שבמצרים.

למורה: שלושת האירועים מייצגים חלק מיחסי הגומלין בין הציבור לבין נבחרי, כפי שמופיע בסכמה הבאה:

ג. צפיה בסרטון של סוורן סוזוקי 7 דקות

לפניכם [נאום של נערה אשר הגיעה לכינוס בינלאומי של האו"ם בנושא סביבה בשנת 1992](#).

שרטטו טבלה כמו זו שמופיעה כאן ורשמו לעצמכם את הפרטים הבאים לגבי הדוברת:

שם	
גיל	
מאיזו מדינה הגיעה	
היכן התקיים הכינוס	
באיזה שנה הכינוס התקיים	
בסיום הסרטון - למי פונה הנערה בנאום שלה? מה המסר הגדול שהיא מבקשת להעביר לקהל שלה?	

סוורן סוזוקי	גרטה תונברג
12-13	15
קנדה	שוודיה
ריו דה ז'נירו (ברזיל)	קטוביץ' (פולין)
1992	2018
באתי להזכיר לכם המבוגרים את האחריות שלכם לגבי עתידנו. אנא פעלו!	באתי להזכיר לכם את האחריות שלכם, אך איני מצפה לפעולה מצדכם. הכוח בידי ההמונים!

ה. שאלות לדין 15 דקות

1. האם שמעתם על סוורן סוזוקי? האם שמעתם על גרטה תונברג?
2. מה הוביל את סוורן למה שאמרה? מה הוביל את גרטה למה שאמרה?
3. מדוע לדעתכם יש הבדל במסרים של שתי הנערות? מה קרה (או לא קרה) בשנים שחלפו בין שני האירועים?
4. עם מי אתם מזדהים יותר? העמדה של סוורן או העמדה של גרטה? מדוע? נמקו.
5. אילו אמצעים עומדים לרשותכם ולרשות משפחתכם כדי להביע דעה, לבקש ולהשפיע?

למורה: כמובן שאין כאן תשובה נכונה או לא נכונה. המטרה היא לקיים שיח בכיתה על שתי העמדות שהנערות מייצגות.

שתי הנערות מייצגות תפיסות שונות ומייצגות שינוי חברתי גדול. סוורן מציגה תמימות מסוימת ואמונה במנהיגים אשר עשויים לקבל את ההחלטות הנכונות. גרטה מציגה עמדה מפוכחת וריאליסטית לכאורה, אשר אינה מאמינה עוד למקבלי ההחלטות, אינה ממתנה למעשייהם ואינה מוכנה עוד להמתין בשקט.

הסיבה העיקרית לפער הזה היא פער השנים (26 שנים שחלפו) בין שני הנאומים. האכזבה מהשנים שחלפו ללא מעשים משמעותיים מצד מקבלי ההחלטות.

למורה: שאלות לדין:

1. מה התחושות והמחשבות שלכם בעקבות ההקשבה לנאום של סוורן סוזוקי?
2. אילו בעיות סביבתיות היא הזכירה בנאומה?
3. אילו בעיות חברתיות היא הזכירה בנאומה?
4. מה היא ביקשה מהמבוגרים, נציגי המדינות שבקהל? כשהיתה בבית ספר יסודי הקימה סוורן עם כמה חברים את "ארגון הילדים הסביבתי" (ראשי תיבות ECO), ולאחר מספר שנים הם גייסו כסף כדי להגיע מקנדה לועידת ריו לנושאי סביבה שהתקיימה בברזיל ב-1992. שם היא זכתה לשאת את הנאום שראינו.

ועידת ריו הזו היתה חלק מהתהליך שהוליד את ועידות האקלים הבינלאומיות שאנו מכירים היום, אשר מתקיימות בכל שנה ומכונות בקצרה "קופ" (COP, ראשי תיבות של Conference of parties, התכנסות צדדים). נציגי מדינות העולם מתכנסים בהן כדי לדון בהתחייבויות של המדינות למען הסביבה, ולבחון את המעשים מאז הועידה הקודמת בשנה שלפני כן. הועידה הראשונה מסוג זה התקיימה ב-1995 בברלין גרמניה והועידה האחרונה התקיימה בגלזגו שבבריטניה בחודש נובמבר 2021.

הוועידה הקרובה תהיה ה-27 במספר (ולכן קופ27), היא תתקיים בעיר שארם א-שייח שבמצרים השכנה.

ז. צפיה בסרטון של גרטה 3 דקות

עכשיו נראה [נערה אחרת שהגיעה לאחת מועידות ה-COP ב-2018](#).

מלאו את אותם פרטים לגביה בטבלה שלכם.

הדיון יכול לעסוק בהן במקבלי ההחלטות ברמה הבינלאומית בוועידה בשארם, והן במקבלי ההחלטות בישראל לאור הבחירות הכלליות. קיים גם שילוב של שתי האפשרויות: נציגי מדינת ישראל בדיונים בוועידה בשארם.

סוגיות נוספות שניתן לשלב בדיון - לבחירת המורה

בחירות:

1. **מדד לבחור** ירוק הוא מדד המדרג את המפלגות הגדולות על פי מדדים סביבתיים. [כך נראה המדד של בחירות 2021](#). בקרוב יהיה [מדד חדש](#) לקראת בחירות 2022.

- האם נכון להחליט במי בוחרים עפ"י עיסוק המפלגה בנושאים סביבתיים, או לפי סוגיות מדיניות/בטחוניות/כלכליות? מה יותר חשוב?
- מה המטרה של המדד הזה לדעתכם? (למורה: האם הוא אמור להשפיע על קהל המצביעים או שמא על המתמודדים לכנסת?)

2. אחת המפלגות המתמודדות לכנסת היא **המפלגה החדשה צעירים בוערים** -

- האם שמעתם עליה? היכן?
 - האם הם מייצגים צעירים כמוכם לדעתכם?
 - האם המפלגה עוסקת גם בנושאי סביבה? מדוע?
3. **עוד מפלגה חדשה היא הכל סביבה** - אשר מתמקדת בנושא הסביבה והאקלים.

- האם לדעתכם עדיף להצביע למפלגה כזו או למפלגה "רגילה" ומוכרת אשר עוסקת בשלל נושאים ואילו הסביבה בולטת אצלה הרבה פחות?

4. **פאנל בחירות** - בתאריך 24.10 צפוי להתקיים מפגש של נציגי המפלגות המתמודדות לכנסת, **אשר יוקדש כולו ספציפית לנושאי הסביבה והאקלים**. ניתן יהיה לצפות במפגש באופן מקוון.

- מה הייתם רוצים לשמוע מנציגי המפלגות במפגש כזה?
- מה הייתם רוצים לשאול אותם?

השפעת הציבור

1. בתחילת ספטמבר התקיימה שביתת רעב בת שבוע ימים מול משרד ראש הממשלה בירושלים, בקריאה/בקשה מראש הממשלה להכריז על מצב חירום אקלימי-סביבתי.

- האם שביתת רעב היא כלי לגיטימי להעברת

מסרים לנבחרי הציבור?

- מה היתרונות והחסרונות של כלי כזה לעומת הפגנה רגילה כמו מצעד האקלים הקרוב?
2. **מצעד האקלים** - יתקיים ב-28.10 בתל אביב.
- מה מטרת האירוע לדעתכם?
 - האם תוכלו להגיע ככיתה?
 - האם תוכלו לעודד כיתות אחרות או את השכבה כולה להגיע איתנו?

א. עשייה

מומלץ מאוד לחבר את הלמידה הנ"ל לעשייה כלשהי של התלמידים, אם באותו שיעור, אם בשיעור המשך. זאת כדי להשלים את הלמידה והעשייה בנושא המדובר.

אפשרויות מוצעות לעשייה:

- להגיע למצעד האקלים ולצעוד עם אלפים אחרים! בדקו כיצד תוכלו להגיע לשם מבחינת ביה"ס, המורה והמנהל/ת.

- להביא את מדד לבחור ירוק לבית הספר, לשכונה, למשפחות - ספרו עליו והציגו אותו, הדפיסו אותו ותלו אותו. ככל שאנשים יהיו מודעים יותר לקיומו, תעלה המודעות שלהם לנושאי הסביבה בקרב המפלגות.

- להצטרף [ולחתום על העצומה של לבחור ירוק](#), לשלוח לכמה שיותר אנשים אחרים שיצטרפו גם הם.
- כל תלמיד/ה חוזר הביתה ושואל את ההורים שלו למי הם מתכוונים להצביע. אח"כ ישלח מייל לנציג מפלגות אשר מבקש בהם לעסוק בנושא, להתבטא לגביו, או שואל אותם שאלות לגבי העשייה או אי-העשייה שלהם.